

Απόστολος Πιερρής

Η ΑΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΑΡΧΗΣ ΕΙΔΩΛΟΚΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

«Φωνάω συνετοίσιν».

Δεν απευθύνομαι στο Καθεστώς Leviathan της χώρας. Αυτό ξόφλησε. Ξόφλησε μέσα και έξω, πάνω και κάτω, δεξιά και αριστερά. Είναι «άχθος αρούρης». Και μiasma τερατώδους αποτυχίας. Επένδυσε σε ένα πράγμα τις τελευταίες δεκαετίες: να καλύψει την κολοσσιαία καταστροφική του ανικανότητα μετατρέποντας την Ελλάδα σε επαρχία μιας ευρωπαϊστικής ουτοπίας. Στην οποία πίστεψε με την απεγνωσμένη πίστη του χαμένου. Πίστεψε σε μια ιδεοληψία που ήταν θέμα χρόνου πότε θα ξεμπροστιαζόταν. Οι συγκυρίες, με την μορφή της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, έκαναν να φανεί η πραγματικότητα με την αληθινή της μορφή και χρώματα. Χωρίς στρεβλώσεις και φτιασιδώματα. Και αυτό είναι όλο. Είμαστε πια σε επαφή με το ον. Μόνοι προς μόνο.

Για το Καθεστώς σκέτη απελπισία. Το στέλνουμε εις το πυρ το εξώτερο, όπως τον κακό (δηλαδή τον άχρηστο) δούλο ο κύριος, στην παραβολή του Ευαγγελίου. Αλλά για την κοινωνία παρουσιάζεται μεγάλη ευκαιρία αναγέννησης. Η επαφή με την πραγματικότητα αναζωογονεί και δυναμώνει ό,τι υγιές υπάρχει σε ένα σύστημα. Η «αλήθεια σώζει». Στο χέρι μας είναι να μετατρέψουμε τον αναπόφευκτο όλεθρο σε δημιουργική καταστροφή. Και αυτό είναι όλο πάλι. Αλλά και αυτό θα δείξει αν είμαστε «εσθλοί» ή «δειλοί», ικανοί και χρήσιμοι ή άχρηστοι και παθητικοί.

Και η στιγμή είναι κατάλληλη θετικά, όχι μόνο αρνητικά. Το Άνυσμα της Ιστορίας δείχνει στον πυρήνα του Ελληνισμού, όπως σε όλες τις παρελθούσες μεγάλες εποχές μεταβολών (σκεφτείτε την Αναγέννηση) – μόνο τώρα αποφασιστικότερα και κυριαρχικότερα. Αλλάζει φορά το Εκκρεμές της Ιστορίας και κινείται προς το Μοντέλο της φυσικής τελειότητας και αριστείας. Το λένε τώρα μέγιστη αυτοπραγμάτωση και δεξιότητες, αλλά είναι η ίδια κουλτούρα της χαράς της ικανότητας και της επιτυχίας της κατά το απόλυτα Αγωνιστικό Ιδεώδες της Ζωής σε ένα φυσικό σύστημα.

Σε ορισμένες δυναμερείς ιστορικές περιόδους ο άνθρωπος αρχίζει πάλι μια μεγάλη πορεία σαν αυτή της Επανάστασης του Λόγου στην αυγή της Αρχαίας Ελλάδας. Σε άλλες

ευλογημένες εποχές φτάνει σε δυσθεώρητες ακμές σαν το Κλασσικό Θαύμα. Η εποχή μας ανήκει στις πρώτες.

Το θεμελιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας νέας αρχής είναι πάντα το πνεύμα της Ελευθερίας. Ιδέες, αξίες, δομές, πρακτικές, συνήθειες, άνθρωποι του παρελθόντος σαρώνονται και νέα γέννα ξεφυτρώνει από τη βαθειά άροση που γίνεται της γης.

Τα Είδωλα του παλιού γκρεμίζονται. Δεν γίνεται νέα αρχή χωρίς γκρέμισμα Ειδώλων. Ο νούν νοείτω. Μπορεί να είναι οδυνηρό, αλλά είναι σωτήριο. Και το κάτω-κάτω το Σύστημα έχει κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να ελαφρύνει τον όποιο πόνο της μεγάλης Ασυνέχειας που χρειαζόμαστε! Μωραίνει Κύριος ον βούλεται απολέσαι.

Γκρέμισμα Ειδώλων και Ασυνέχεια για μια νέα αρχή. Μην ακούτε τις Σειρήνες του Καθεστώτος με την ελπίδα ότι θα περισώσετε κάτι από τα προνόμιά του. Δεν θα τα περισώσετε. Με Μεταρρύθμιση δεν γίνεται τίποτα. (Ποια Μεταρρύθμιση άλλωστε; Είναι γελοίο το θέμα). Απαιτείται Επανάσταση για Ανάσταση. Εκεί είμαστε και καλώς, αν κοιτάξετε το μέλλον. Το Πνεύμα της Ελευθερίας γονιμοποιεί το καινούριο.

Ελευθερία παντού. Στη σκέψη και στην πράξη, στην οικονομία και στην ηθική, στη θρησκεία και στην τέχνη. Η Ελευθερία είναι η λυδία και φιλοσοφική λίθος που δοκιμάζει τη γνησιότητα κάθε πράγματος ιδιαίτερα σε εποχή αποτυχίας και συνεπακόλουθης καθολικής αμφισβήτησης. Μόνο τα γερά και δυνατά περνάνε από αυτή τη μέγιστη δοκιμασία. Και δίνεται η ευκαιρία σε ό,τι νέο να αποδείξει την αξία του σε σύγκριση επί ίσοις όροις με ό,τι παλιό αντέξει την Ειδωλοκλασία.

Να τσεκάρουμε αυτά που λέω με την αλήθεια της Ιστορίας. Και την ιστορία της μετεωρικής ανόδου της Αθήνας στην κορυφή του αρχαίου κόσμου.

Έγινε μια σωστή σύλληψη επί Σόλωνα στις αρχές του 6ου αιώνα π.Χ. Στη μείζονα κρίση της Πολιτείας εκλήθη ο σοφός να συναρμόσει εκ νέου τα λυόμενα μέρη της. Οι κύριοι παράγοντες της νέας Αρμονίας συνέθεταν ένα οργανικό σύνολο για την πολλαπλασιαστική μόχλευση του κάθε ενός από αυτούς. Αναγνωρίστηκε η κοινωνική σημασία και πολιτικός ρόλος της επιχειρηματικότητας και του πλούτου (ως επιτυχημένης επιχειρηματικότητας στη βιοτεχνία και το εμπόριο) δίπλα στα παλαιά γένη και την αριστοκρατία της γαιοκτημοσύνης. Εμπεδώθηκε η πίστη ως άξονας της οικονομικής δραστηριότητας με την κατακύρωση της ελεύθερης συμφωνίας μεταξύ ατόμων ως απόλυτης ισχύος. Εισήχθη πολυμερισμός της πολιτικής εξουσίας με ριζική πολιτειακή αναδόμηση. Τονίστηκε η ελευθερία παιδείας και οι αξίες της, αλλά και η εκμάθηση τεχνών. Ενθαρύνθηκε η παραγωγή. Ανοίχτηκαν οι πόρτες της Πολιτείας για την είσοδο ξένων που έχουν κάποια τέχνη.

Επαναπροσανατολίστηκε η οικονομία από την παραδοσιακή ηπειρωτική και Πελοποννησιακή σύνδεσή της προς τον αναπτυσσόμενο Αιγαιακό χώρο. Άλλαξε αντίστοιχα το σύστημα μέτρων και σταθμών. Έγινε ριζική νομισματική μεταρρύθμιση που συνέδεε το Αθηναϊκό νόμισμα προς τα κυριότερα συστήματα εν χρήσει κατά ανεξάρτητο αλλά συμβατό τρόπο, βελτίωσε την ανταγωνιστικότητα της νέας παραγωγικής δυναμικής μέσω μιας υποτίμησης, ενώ ελάφρυνε το βάρος δανεισμού με λελογισμένη αποκοπή χρεών. Καινούργιος κώδικας νομοθεσίας εξέφραζε το νέο πνεύμα, ενώ η απόδοση της δικαιοσύνης πέρασε από τα χέρια των ευγενών στην κοινωνία εν γένει.

Αν προσέξετε, και *mutatis mutandis*, είναι ακριβώς η σοφή συνολική στρατηγική που χρειάζεται η χώρα σήμερα.

Τη Σολώνεια σύλληψη ακολούθησε η Πεισιστράτεια περίοδος κήσης. Και η γέννα της καινούργιας Αθήνας έγινε με την πτώση των Πεισιστρατιδών και τις Μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη. Μεταρρυθμίσεις έργω Επαναστατικές.

Ένα παράδειγμα. Η διοικητική και πολιτική διαίρεση της Αττικής γίνεται γεωγραφική αντί της παραδοσιακής κατά γένη και φατρίες και συγγενικές και θρησκευτικές συσσωματώσεις των πολιτών. Αντικατέστησε τις παραδοσιακές 4 Ιωνικές φυλές με 10 τελείως καινούργιες. Αλλά ακούστε τι λέει ο Αριστοτέλης στην «Αθηναίων Πολιτεία» (ΧΧΙ) για το θέμα: «Πρώτον μιν κατένειμε [ο Κλεισθένης] όλους τους κατοίκους σε δέκα φυλές αντί των τεσσάρων, θέλοντας να τους αναμείξει για να μετέχουν της Πολιτείας περισσότεροι. Όθεν ελέχθη και το «μη φυλοκρινεῖν», αντίθετα προς αυτούς που ήθελαν να εξετάζουν τα γένη [κατά την εγγραφή στους νέους καταλόγους]. Και μετά έκανε τη Βουλή 500 αντί 400, 50 από κάθε φυλή [50x10], ενώ πριν] ήσαν 100 [4x100]. Γι' αυτόν δε τον λόγο δεν διαχώρισε σε 12 φυλές, για να μην μπορούν να μοιραστούν σύμφωνα με τις προϋπάρχουσες τριττύς [παραδοσιακές διαιρέσεις κατά γένη] γιατί ήσαν από 4 φυλές 12 τριττύες. Έτσι δεν συνέπιπταν οι δυο διαιρέσεις στην ανάμιξη του πλήθους [12 παραδοσιακές τριττύες προς 10 νέες φυλές]. Μοίρασε δε και όλη τη χώρα σε 30 δήμους, 10 περί την πόλη, 10 της παραλίας [προς το Σούνιο και το Νότιο της Αττικής], και 10 της μεσογείου [Μεσόγεια και Μαραθώνα]. Και ονομάσας αυτά τα μέρη [νέες] τριττύς, κλήρωσε τρεις σε κάθε φυλή, έτσι ώστε κάθε φυλή να περιλαμβάνει τόπους από κάθε βασική γεωγραφική περιοχή [περί το Άστυ, Παραλία και Μεσόγεια]. Και έκανε συνδημότες αυτούς που κατοικούν τον ίδιο δήμο, για να μη βρίσκονται [ποιοι είναι] οι νεοπολίτες ονομαζόμενοι κατά γένη (πατρόθεν), αλλά να ονομάζονται από τους δήμους. Όθεν και ονομάζουν οι Αθηναίοι τους εαυτούς τους από των δήμων [στους οποίους κατοικούν]».

Τα λέει όλα ο Αριστοτέλης και τα εξηγεί. Το Είδωλο του Γένους γκρεμίζεται. Η Κοινωνία του Αίματος γίνεται Κοινωνία του Πνεύματος. Ενός Πνεύματος και Φωτός που με Απολλώνεια κύρωση στις «Ευμενίδες» του Αισχύλου σπάει και το έσχατο ταμπού της αγιοσύνης: δικαιώνει στο πρόσωπο του Ορέστη τη Μητροκτονία. Τότε που ανέβασε την «Ορέστεια» ο Αισχύλος έγινε και η τελευταία πράξη απελευθέρωσης στην Αθήνα: απογυμνώθηκε από τις δικαιοδοσίες του ο Άρειος Πάγος, ο σεμνός Έφορος του «στώμεν καλώς» της Αττικής κοινωνίας.

Μια ακόμη, την τολμηρότερη, απελευθερωτική, Ειδωλοκλασία θα αναφέρω στην πορεία της Αθήνας από τον Σόλωνα στο μεσουράνημα της δεκαετίας 460-450 π.χ. Στους Περσικούς Πολέμους κι αμέσως μετά σοφά καθοδηγημένο στηνόταν το power-building της αστρονομικής ανόδου της Αθήνας στην Ηγεμονία, τότε που ο Θεμιστοκλής έλεγε ότι αυτό που ξέρει να κάνει καλά είναι «πόλιν μικράν και άδοξον παραλαβών ένδοξον και μεγάλην απεργάσασθαι».

Τότε υιοθετείται ο δια κλήρου ορισμός των Αρχόντων. Παράλληλα οι Στρατηγοί εκλέγονται δια ψήφου. Η πολιτική εξουσία στην Αθήνα χάνει κάθε θεσμική θωράκιση και γίνεται θέμα άτυπης αλλά ουσιώδους επιρροής και κύρους. Είναι η μεγαλύτερη πολιτική επανάσταση στην ιστορία, μοναδική στην έκταση και το βάθος της ελευθερίας. Θέμα κύρους και επιρροής είναι ποιος ευρίσκεται επικεφαλής των δυο πολιτικών παρατάξεων. Θέμα κύρους και επιρροής κατά το νόμο των μεγάλων αριθμών είναι η νομοθεσία και η διοίκηση της Αθήνας και της Ηγεμονίας.

Το πείραμα της Αθήνας δεν έχει ξαναγίνει στην ιστορία. Και δεν εννοώ να επαναληφθεί εκείνο αυτούσιο τώρα, κάτι σαν την προσπάθεια στη μεσαιωνική Ρώμη των Παπών να επανεγκαθιδρυθεί η αρχή των Υπάτων. Αυτά είναι ρομαντικά. Όπως και δεν εννοώ ότι η λύση των προβλημάτων μας είναι μια Κλεισθένεια ανασυγκρότηση του περιφερειακού χάρτη της χώρας. Αυτό που εννοώ είναι ότι απαιτείται ένα γκρέμισμα ειδώλων σαν αυτό που έκανε ο Κλεισθένης τότε. Των δικών μας τώρα ειδώλων. Αυτό που εννοώ κυρίως είναι

ότι η Αρχή της Ελευθερίας χρειάζεται να διέπει κάθε κίνησή μας όταν, έχοντας ξεπετάξει από πάνω μας το Καθεστώς, αρχίσουμε να θεμελιώνουμε τη Νέα Αρχή. Γιατί η Ελευθερία απελευθερώνει εγκλωβισμένο δυναμικό. Και με την ελευθερία βρίσκονται οι καινούργιες αρχές και δομές συγκρότησης της πολιτείας και οργάνωσης της κοινωνίας που θα διευκολύνουν την ανθρώπινη δραστηριότητα αντί να την εμποδίζουν. Δεν θέλουμε να περισώσουμε τίποτα που δεν μας κάνει και ωφελεί. Συμβαίνει όμως, από θεία τύχη και πρόνοια (!), πετώντας όλα τα άχρηστα και τα πιθηκίσια, να κρατάμε τις αξίες του πραγματικού Ελληνισμού και την δυναμική ταυτόχρονα της αιχμής της ιστορίας. Οι χαμένοι με τους χαμένους. Είναι και ξένοι πολιτισμικά.

[Δημοσιευθηκε στην "ΕΞΠΡΕΣ" 27-4-2011]